

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ.

Одъ овога листа излазе свакога месеца по четири броја. —
Цена му е на год. 4 ф. на по године 2 ф. на четвртъ год. 1 ф. а.вр

БРОЈ 25. У Новоме Саду, 7. Юлиа 1860. **ГОД. III.**

Съ овимъ 25. бр. починъ *Трећа Четвртъ Шк.* Листа за 1860. год. — Кон овај Листъ и у напредакъ имати желе, нека што пре изволе кодъ уредн. Србск. Дневника пріявити се, и познату већъ цену послати. —

Овомъ приликомъ умоляваю се сувародници наши, да бы и знанѣмъ своимъ своме Листу у помоѣь притекли, особито пакъ на оне у 22. и 23. броју Шк. Листа одъ ове године задате „Теме за учительске зборове“ кои имаю вештине и знања нека изволе своя мнѣнія послати, да бы се у овомъ Листу штампати и после приликомъ конференція као помагајућа средства служити могла.

уредн. Шк. Листа.

Методичный поступакъ при предаваню науке

Христіянске у народной школи.

Благочестиво и благонаравно воспитаніе дѣце и у дѣци народа есть главнѣишій задатакъ народне школе, па збогъ тога е наука Христіянска не само главнѣишій предметъ, него управо средоточіе, око коега се сви предмети у народной школи врзати имаю. Ние доста, да се наука ова сама за себе у народной школи предае,

него духъ благочестія и светинѣ треба, да крозь целу школу проникне, да се цело воспитаніе и ученѣ у томе духу води. Голе науке ни у старіой школи много невреде, а у овой малой башѣ ни мало. Безъ наука и было е и быѣ красныхъ людій, ал' безъ вере и морала никадъ ни до века.

Средства за воспитаніе у духу благочестія и благоправности есу: Говорѣ о Богу, молитве, приповедѣ библичне и друге моралногъ садржая, разтумаченѣ цркве и службе Божіе; чуванѣ добре деце одъ неваляле, и предходенѣ доброгъ примера учителѣвогъ. Учителѣ валя, да казуе деци о Богу, и да ихъ учи познати Бога, гдегодъ му се прилика к' томе пода. При олюю и плюску, бури, мунѣи и грѣму покаже имъ да е Богъ свемогуѣ, и увери ихъ да Богъ може учинити што хоѣе и да намъ може сваку помоѣ дати; тымъ се побуди и утврди у деци надежда у Бога, голема стварь у беди и невольи. На пролеѣу, сунцу, лепомъ дану, сласти и богатству плодова, о жетви и берби, на исцеленю одъ болести, избавленю одъ беде покаже имъ да е Богъ свемиловитѣ; тымъ побуди у срцу нѣховомъ благодарность и почитанѣ. На среѣи добрыхъ людій а ухваѣню и каштиги невалялыхъ, покаже, да е Богъ свезнаюѣ и свевидеѣ, да зна све желѣ, све мисли и намере наше, на, да се нитко одъ нѣга сакрити неможе; ту уедно покаже, да е Богъ праведанѣ, кои добре награѣуе а зле каштигуе; тымъ утврди у деци мораланѣ карактерѣ, люблѣнѣ свакога добра и на неприятелю; мржню свакога зла и на самомъ себи, было деломъ илѣ мислю, на яви и на само. Свакій догаѣай у свету и животу людскомъ особито дечіемъ, учителѣ своди децу у зависимость с' Богомъ: „Тако е воля Божія, тако е Богъ хтео.“ Ове речи треба често предъ децомъ казивати и овай светый обичай валя изъ школе опетъ у фамилию пренети. Добри га люди кодъ свію

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

народа имаю и на благословъ имъ е, а они кои светый обичай тай изоставляю, или га тебъ речма држе про-пропадаю и нестает ихъ.

Учитель е дужанъ децу не само увери воспитавати, него башъ и науку вере самъ предавати и то му е найглавнии нѣговъ посао. Свештеникова е дужность само пазити и надзиравати учителя, да у духу православно Цркве децу учи и воспитава и унућивати га и отечески наставляти у овомъ погледу.

Предмети кои спадаю у ову науку есу: Молитвице, Катихизисъ, Библична Повѣстница, Толкованъ св. Евангелія и Апостола, Толкованъ Ектенія, службе Божіе и обреда црквеныхъ и житія светыхъ.

Часловацъ, Псалтирь и Поянъ ако и принадлеже у погледу на школеско предаванъ у друге струке, али ипакъ у самой ствари спадаю такође у науку вере.

Начинъ за ученѣ молитвица е овај:

1. *Коракъ.* Учитель позове сву млађу децу да пазе и слушаю, а едно одъ старіе деце (часловацъ) — или ако овыхъ нема, онъ самъ — изговори еданъ одсекъ изъ одређене молитве н. п. „Отче нашъ иже еси на небесѣхъ.“ Ово учитель или прозвано старіе дете изговори два — трипутъ полагаано правилно и разговетно.

2. *Коракъ.* Учитель прозове едногъ Псалтирца, да сваку ту речъ изтолмачи, да каже шта значи свака поедина речъ и целый смисао. Часловци то исто повторе за псалтирцемъ да и млађа деца схвате и разуму. Ако се класа изъ самыхъ Буквараца састои онда учитель самъ толмачи речи и казуе њихово значенѣ, алъ најпре наводи децу да сама погоде значенѣ оныхъ речій кое су лакше и србскоме сродни. (Овај е коракъ одъ свію найглавнии, зато еръ се молитва пре свега разумети и осећати мера. Разумъ е богомоляцъ и ерце а

не уста, и ко се ненаучи изъ малена ва смисао моли-тава пазити, тай се као одъ беде моли и управо се Богу руга. — Одъ овога гнусногъ порока чувајте се Учитељи у школи и у цркви и чувајте одъ нѣга невину школку дечицу!)

3. *Коракъ.* Опетъ прозове некое старіе дете (часловца) да одсекъ молитве повтори или га онъ самъ на ново изговори.

4. *Коракъ.* Прозива букварце, најпре најбыстріе, па онда среднѣ и најпосле најлошіе, да поединце тай протолмаченый и выше пута чувеный одсекъ молитве одъ речи до речи чисто правилно, и природнымъ ударенымъ гласа изговоре. Међутимъ по некога прозове те каже шта значи то што се садъ учило.

То е посао еднога дана изъ молитвица, и то е лекція деци за сутра данъ. Деци ваља дакле за дужность ставити, да ово научено изреченіе кодъ куће повтораваю и да размишљаю о томе шта значи, па да сутра данъ лепо изговорити знаю. Добро е и пре него што пођу изъ школе кући, и после подне пре и после предаваня ову задату лекцію баръ двоицу троицу испитати, да се незаборави. — Сутра данъ испита учитель юче наученый одсекъ молитве тымъ истимъ начиномъ. Тако ради све до края. Суботомъ повтори се све што е те неделѣ научено, а за понеделникъ зададу се све досадъ научене молитве да ихъ деца преко неделѣ повторе. Па да бы се то и извршило, у понеделякъ, пре него што се далѣ учити почне, препита најпре учитель неколицину изученыхъ молитава.

Нипошто се несме у еданъ данъ выше одъ еднога одсека учити, нити сме учитель допустити, да старія деца у гласъ молитве говоре да е' тымъ и млађа науче.

Букварци мораю изучити све молитве кое се у маломъ Катихизису налазе у оно време и онимъ редомъ

као што е у броју 10. школскога Листа год. 1858. подъ насловомъ: „Пописъ свакидашњихъ лекція у Срб. народнымъ школама“ назначено с' томъ приметбомъ да се Божіе заповеди у Славенскомъ тексту имаю научити, онако као што су у великомъ Катихизису за Бачку Діцезу и у Синодалномъ Катихизису написане. Іоштъ се имаю научити: Три добродѣтели Христіанске; четири добродѣтели Евангелске; седамъ главныхъ добродѣтельй, коє су смртнымъ гресима противне, и четири послѣдня.

Ово се све за 30. недѣля научити може, а остало време остає за повторавањ.

Часловци уче Катихизисъ, али не напаметъ као што су одъ пре у многимъ школама учили. За ученѣ на паметъ су само молитве, а Катихизисъ е само толкованѣ и изясниванѣ молитава и изводенѣ науке, вере и благонравности изъ оныхъ наученыхъ молитава. —

(Продужиће се.)

Св. Апостолъ Павле.

Светый Павле, Апостолъ и учитель незнабожаца родио се у Тареу знатномъ граду области Киликіе у Малой Азій. Отацъ нѣговъ быаше Іудеанинъ изъ племена Веніаминава, по науци и вероисповеди Фарисей, а по свомъ станю грађанинъ Римскій. Право свое Іудейско име Савлъ т. е. Измолъный, променіо е онъ доцнѣ у саобраћеню съ Грцима, съ именовъ Павлосъ, коє долази одъ Латинскога Паулусъ (Маленко). У младости учио е Св. Павле шатре*) правити, и с' тымъ

*) Филимове за шатре.

занатомъ е и после као учитель и Благовѣстникъ спасенія себе раніо и издржавао, нехотећи ни коме на досаду бити, нити за духовно благо, кое людма даваше, какву годъ награду примати. Отаць желећи воспытати свога сына Савла у Божиѣмъ закону пошлѣ га на науку у Иерусалимъ къ знаменитомъ законоучителю Гамалилу. Даровитый младиѣ врло се добро учио, и напредовао како у познаваню закона, тако и у извршиваню Іудейскихъ обрѣда веѣма него сви остали вршници нѣгови, и постане за кратко време найвеѣшимъ ревнителѣмъ отачаскихъ преданія. (Галат. 1. 14.) Одъ ревности те превелике породисе у срдцу нѣговомъ мрзость према послѣдовательима расчетога Исуса, за кое е чуо быо, да неку нову веру заведе, и да измишляваюћи новъ законъ Бога хуле. Кадъ су Іудеи Св. Архидіакона Стефана каменѣмъ побіяли, тада е меѣу гледаоцима овогъ ужасногъ позорія быо и Савле, и чуваюћи горнѣ хальине оныхъ лажныхъ сведока, кои Св. Првомученика каменовашу, саизволявао е тымъ самимъ на ово грозно убиство.

Съ напредованѣмъ у возрасту, растла е и мрзость Савлова противу Христіяна, и онъ постане најжешѣимъ гонителѣмъ миролюбивыхъ и побожныхъ ученика Христовыхъ. Нѣму ніе было доста што е у Іерусалиму и у околинѣ той многе невинне люде, кои Христа вероваху истраживао, затварао, и суду предавао, него изиште дозволенѣ одъ Іудейскихъ првосвѣштеника, да може съ оружаномъ пратнѣмъ иѣти у Дамаскъ, и тамошнѣмъ Христове послѣдователѣ похватати и везане у Іерусалимъ дотерати. Кадъ се Савле е' пратнѣмъ своіомъ ка граду Дамаску приближи, наеданпутъ у по подне обузме га нека необична светлость. Упашенъ падне на землю, и чуе гласъ, кои му рече: „Савле, Савле, зашто ме гонишь?“ „Тко си ты Господе,“ зашыта уплашенный Павао; а гласъ му одговори: „Я самъ Исусъ,

кога ты гонишь; теби е тешко противу бодила одупирати се., Тада дрктаюћи зашита опетъ Павао: „Господе, шта да чинимъ?“ а Господъ му одговори: „Устани и иди у градъ тамо ће ти се казати, шта имашъ чинити.“ Люди кои су съ Павломъ были, стояху ту чудећи се и дивећи; и они гласъ чуше, ал' никога невидише. Павле устане са землѣ, ал' е' отворенымъ очима ніе могао ништа видити. Пратиоци одведу га у Дамаскъ, где пребуде три дана нит' шта едући нит' піюћи. Третьій данъ, по Божіой заповести дође нѣкій побожанъ и Христа веруюћій Іудеанинъ изъ Дамаска именованъ Ананія к' Павлу, и рекне му: „Савле брате, Господъ Исусъ, кои ти се на путу явію, шилѣ ме да прогледашъ и да се испунишъ Духа Светога.“ И одма спадну одъ очію Павловыхъ као неке крљушти, онъ прогледа, крстисе и одъ највећегъ гонителя постане найревностній ученикъ Христовъ. Неколико дана проведе Павао у Дамасву у друштву с' вѣрнымъ Христовымъ ученицима, и проповедаше у зборницама Іудейскимъ показуюћи Іудеима да е Исусъ заиста Месія. Доказываше пакъ ово тако валяво, да га Іудеи немогаху опровргнути. Одатле отиде у Аравію, где е такође проповедао Христа, и изъ Аравіе поврати се опетъ у Дамаскъ, гди га Іудеи хтедоше убити, и тога ради позатвараю градске капіе, да бы га лакше ухватили, али га ученици ноћу спуште крозъ прозоръ у кошници низъ градскій бедемъ, и тако се онъ одъ смрти избави.

Одатле отиде у Іерусалимъ, да се састане и упозна са Апостоломъ Петромъ и съ другимъ Старешинами Христіянске Обштине, али Іерусалимски Христіјани, незнаюћи за нѣгово обраћенъ, нехтедоше се съ нѣмѣ дружити. Павао се састане са св. Варнавомъ, съ коимъ е одпре заедно у школу ишао, приповеди му о милости Божіой, коя се надъ нѣмъ збыла. Варнава представи га Апостолу Петру; кодъ когга остане Павао

15. дана. Апостоли и Старешине Христове цркве у Јерусалиму, и сви тамошњи Христјани обрадују се кадъ дознаду, да е негдашній нѣиховъ гонитель при-
 мио веру Христову, и постао проповедникомъ и бла-
 говестникомъ слова Божиѣга. Но Іудеи Јерусалимски
 почну му о глави радити и зато се онъ уклони за
 неко време у Киликію.

Међутимъ се Наука Христова распростре по Фи-
 никіи, на острову Кипру и у малой Азії. У поглави-
 томъ граду Сиріе Антіохіи постојала е велика и зна-
 тна община вѣрныхъ, кои чистимъ срцемъ примаху
 слово истине Евангелске, и животъ свой по нѣму у-
 правляху. С' почетка се Община Христјанска у Ан-
 тіохіи изъ самыхъ Іудея састојала, али и многи не-
 знабожци слушајући у Іудейскимъ Синагогама науку
 Христову пријме ю, и за кратко време у Антіохіи
 знаменито порасте брой язичника (Грка) кои се Хри-
 сту обративше. Јерусалимски Христјани пошлю Варнаву
 у Антіохію, да се преко нѣга извѣсте о станю тамо-
 шњѣ цркве. Варнава дошавши у Антіохію обрадуе се
 духомъ гледајући успѣхе, кое е Евангелска проповѣдь
 у томъ великомъ граду учинила, и видећи, да се ту
 за благовестнике Христове науке велико полѣ деятел-
 ности отворило сврати се у Тарсъ где нађе Павла и
 доведе га са собомъ у Антіохію. Ту су њи двојица
 целу годину дава с' неуспинномъ ревностју проповедали
 и учили народъ, и око тога времена послѣдователи
 Христови, кои се пре ученици зваху, прозовусе най-
 пре у Антіохіи Христјанима, кое име и данасъ сви
 Христа веруюћи люди на себе носе.

По истеченію едне године догоди се гладъ у Іу-
 дейской земљи. Тада Христјани Антіохиски, скупе ми-
 лостивно и пошлю у Јерусалимъ своіой едновѣрной
 браћи преко Варнаве и Павла. Варнава и Павлао извр-
 ше повѣрену имъ дужность, и враћајући се изъ Јеру-

салима поведу са собомъ у Антиохію и св. Марка. На скоро затимъ святой духъ умудри общину Антиохійску, да Варнаву и Павла пошлѣ, да међу незнабожцима св. евангеліе проповедаю. Нѣи двоица дакле найпре оду у Селевкію, а одатле доплоче на островъ Кипаръ у средиземномъ мору, гди су у граду Саламину проповедали. Проповедаюћи слово Божіе прођу и друге околне острове, и на острову Пафу (Патосу) обрате у веру Христову наместника ђесарскога Сергія Павла. Дошавши у Антиохію Писидійску (ово место валя добро разликовати одъ равноименога града у Сиріи) проповедали су тамо найпре Юдеима, а после Язичницима. Юдеима се то недопадне и зато ихъ изтераю изъ свога града. У Иконіи приме такође многи жители Христову веру научени одъ овыхъ св. апостола; али они кои у слепоти својој заосташе, договоре се да ихъ каменѣмъ побію, и зато се апостоли одатле удале, и дођу у Листру Ликаонску. Ту беше некій хромъ човекъ, кои одъ мале малоћи имаѣаше немоћъ у ногама. Овај слушаше проповідъ Павлову, а Павао опазивши га, и упознавши да онъ има веру да ће се исцелити, рече му крепкимъ гласомъ: „Теби велимъ, у име Господа Исуса, устани на свое ноге правъ!“ И тай часъ скочи хромый и поче лепо ногомъ ићи. Жители тога града видећи чудо іоштъ никадъ дотле невиђено, помисле одъ апостола да су богови, кои се съ неба сиђоше да међу людма ходе, и Варнаву држаху за найвећега Бога Дія (Юпитера), а Павла за Ермія или Меркурія. И самъ жрецъ изъ юпитероваго храма доведе юнце и донесе венце, да жртву принесе Павлу и Варнави као богovima. Чуюћи за то апостоли ожалосте се яко и дошавши међу народъ стану га уверавати о нѣговомъ заблуђеню, и приводяти къ правомъ Богопознанію. Ёдва су тада съ

тешкомъ мукомъ могли люде зауставити, да имъ жрт-
ве не приносе. (Дѣян. гл. 14.).

(Продужиће се.)

Милана

приповедка за младежъ и родителъ.

I.

Примеръ доброгъ воспитанія домаћегъ.

На врлетнымъ стенама юначке Црне Горе, виде се неке маховиномъ обрастле стародревне зидине, кое юначкой браћи нашој Црногорцима за обрану противу Турскога нападања много пута служише. Зидине те зову се „Браниславацъ“ не само зато што су много помогле те се сачувала слобода Србска у овимъ горама, него и зато што су то остатци некадашњихъ саяннихъ дворова кнеза Србскогъ Бранислава. Оштры зубъ све прождирућега времена, и честа непријателска нападања одавна већ у развалине преобратише дворове ове, али споменъ честитога кнеза и нѣгове врле породице јошть и данасъ живи у устима околнога народа; нѣгова се дела у песмама узъ гусле певаю, и у приповедкама съ похваломъ приповедаю. Кадъ бы путникъ у околиви той запытао: „Тко е быо тай кнезь Браниславъ?“ одговорили бы му: „Кнезь тай быо е обрана несрећныхъ, отаць сиротинъ, юнакъ надъ юнацима, и човекъ каквога редке рађаю майке.“

Кнезь Браниславъ живіо е у време цара Душана Силногъ. Нѣгова породица брояла се међу прве и најстаріе у целоме царству. Онъ быяше поглаваръ едне мале области царства Србскогъ. По ондашњимъ оби-

чаю было в Браниславъ уедно и войвода, и предводіо в себи подчинѣно людство противу непріятеля, кадъ в годъ отачѣнна сынове свое на оружіе позвала. Али подъ челячнымъ оклономъ нѣговымъ куцало в добро в човечно сердце. Онъ в себи повереный народъ тако назіо и любіо, као што добаръ отаць децу свою пази и любі; онъ в простоту поучавао, упућивао, на добаръ путь изводіо, и помагао, и особито се старао да се люди къ радњи и умерености привикну и да се у свему онако владаю као што Богъ заповеда. Иконія верна любя кажева была в узоръ честитости женске, ню в сва околна добромъ своіомъ майкомъ називала, и као рођену матеръ одъ сердца поштовала. Она в съ своимъ мужемъ у наибольой слогі и любаві живила, и Богъ благослови ихъ съ едномъ ћеркомъ, кою они одъ миліне „Миланомъ“ назову.

Но ніе се дало кнезу Браниславу задуго уживати миліне среће домаће. Едва в Милана шесту годину живота свогъ навршила была, кадъ бойна труба позове кнеза да съ храбромъ своіомъ четомъ похити цару у помоћ, и да се достоянъ покаже велезначегъ имена свогъ! — Тко в у наше доба видіо дивотный призоръ онай, како се юначкій нашъ граничаръ съ родбиномъ своіомъ опрашта кадъ у бой полази, тай в текъ кадаръ представити себи оно тренуће, у комъ се кнезь Браниславъ са своіомъ верномъ любомъ и съ своимъ единчетомъ опростіо и седаюће на кони „Съ Богомъ“ имъ рекао!

Одъ тога часа кнезь Браниславъ само в текъ кадкадъ в то на неколико дана кући доћи и свою жену и дете видити могао. Жестокій рать трајо в выше година, и Браниславъ, као еданъ одъ већихъ войвода морао в по заповести царской, чакъ на граници и изванъ границе Србске воевати.

У одсутству свогъ драгогъ супруга Иконія сву бригу на то обрати, да малу Милану свою добро воспита. Главный задатакъ нѣнъ быаше, у нѣжно срдашце свое ѣрке детиньску любовь къ отцу небесномъ улити. Иконія е была одушевлѣна чувствомъ чисте и нелицемѣрне побожности. Наймилія забава нѣна была е сматранѣ дела Божіихъ, сматранѣ дивве природе. Са великогъ прозора нѣне обитаѣе собе могло се врло лепо на далеко видити, и тако е добра мати имала често згодну прилику, да свою кѣерь упозна са благошѣу, милошѣу, премудрошѣу и свемогуѣствомъ отца небесногъ показуюѣи іой дела нѣгова, коя су пуна величавта и дивоте. Тако на примѣрь, едно ютро у лето пробуди Иконія свою Милану врло рано, и рекне іой: „Погледай ѣери моя како се небо одъ истока румени, како се злаѣени облаци тако хватаю. Гле, садъ се сунце раѣа, и први нѣгови зраци позлатише веѣѣ ено врхове тананыхъ ела, иза коихъ се мале селячке куѣице беле. Тежаци увреплѣни санкомъ излазе на посао свой; весели пастири изводе своя стада на цветне ливаде; косіоци траву косе, а до кои данъ ѣе и жетевци златно класѣ на нывама пожнѣти и руковедати. На све стране види се богатый благословъ Божій. О, како е добаръ отаць нашъ небесный. Онъ све люде еднако воли, живили они у сйнымъ дворовима или у сиромашкимъ куѣицама! Па тко небы тако доброга, тако милостивога - отца любію, и нѣга одъ свегъ срдца славію. Ове речи добре майке, кое она изъ средине срдца кѣери своіой у овомъ светомъ тренутку изговори, косну се срдца мале Милане, и она са склоплѣнымъ рукама и съ подигнутымъ къ небу очима изрекне: „Хвала теби Боже на твоіой великой милости; слава теби благій нашъ отче небесный!“

На истый начинъ казивала е добра мати единици своіой, да све штогодъ мы на свету видимо, одъ яр-

кога сунца до росне капљице, и одъ разумногъ човека, до пузећегъ црва, све то јасно проповеда благодать и премудрость Божию. Промене годишњихъ времена са многостручнимъ красотама и даровима богате природе, даваху матери доволно прилике, да науку своју оживотвори и наочигледно дѣтету покаже. Тако е Милана учећи познавати ствари, учила познати и самога Творца и Господа надъ свима тварима. Кадъ е годъ она мирисала и гледала пролећно цвеће, и кадъ е годъ брала и ела слатко воће, кое намъ жарко лето и богата есенъ дае, свагда е захвалила чистимъ своимъ срдцемъ благоме Богу кои намъ тако велика добра на услађенъ и рану нашу дае.

Кнегиня е врло добро знала приповедати свештене повести изъ светота писма, и зато е често за последнимъ своимъ столомъ седећи приповедала малой своіой ќерки, оне догађае изъ свештене повестнице, кои су за нѣне године сходни были. Милана е слушајући матеръ како приповеда, и сама научила и умела лепо приповедати о створеню света, о првымъ людма, о нѣиховомъ блаженству у раю, о нѣиховой непослушности и казни, коју претрпнати морадоше збогъ непослушности; о жертви Авраамовой, о путованю Израильтяна преко пустинѣ, о земљи у којој течаше медъ и млеко. Често е она слушала одъ свое матере, како е Богъ свагда быо съ онима людма, кои су были добри, и кои су се по нѣговымъ заповестима владали. У неваљалымъ людма, за кое се у светомъ писму говори, гледала е она страховите примере греха, а у добрима најлепше узоре добродетельи, којој ерце доброга детета радо тежи. Али е Милана најрадје слушала житіе преблагога Христа Спасителя. Она е славила съ анђелима, радовала се съ пастирима Витлеемскимъ, кланяла се са источнымъ мудрацима у вертепу рођеноме цару, кога е звезда на небу сіяла, и

приносила е Нѣму изъ невиногъ срдашца свога славу и хвалу, коя више вреди одъ злата и прїятногъ мириса, што данашњимъ даномъ многи люди Богу приносе мислећи да ће му тымъ угодути, на ма како неваљало и раскошно животъ свой проводили. У детиньској својој глави представляла е себи Милана тако живо као да очима гледи, како младѣцъ назорейскій слуша и почитуе свою добру майку, како прилѣжно учи дрводельскій занатъ кодъ свога одравителя праведнога Јосифа, како напредуе духомъ и премудрошћу предъ Богомъ и людма. Она е мислено пратила божественога учителя на нѣговомъ путовању по земљи обећаној, и духомъ слушала нѣгову науку, коју онъ часъ на полю и у гори или кодъ езера Генисаретскога, часъ опетъ у великолепногъ храму Јерусалимскомъ и у поместнымъ зборницама Юдейскимъ проповедаше. Често се она слушаћи прекрасне науке Спасителѣве изъ уста свое миле майке, предъ нѣомъ обећала, да ће науци тој следовати, да ће се по нѣој увекъ владати. Найвећу и неописану радость осећаше она у млађаномъ срдцу свомъ чујући како е Исусъ малу децу радо имао, къ себи призивао и благосилао; како е мртву девојчицу оживіо; и како е сына удовичиногъ, кога су већъ на гробѣхъ носили да га саране изъ мртвыхъ воскресіо, и матери повратіо. У усхићенію свомъ завери се Милана, да ће се одсадъ увекъ тако владати да достойна буде оногъ благослова съ коимъ преблагій Спаситель и данасъ добру децу благосила. Чујући напоследку, како е Исусъ Христосъ изъ любви къ човечіемъ роду на крсту умрѣо и умирући убицама своима праштао и за нѣи се отцу свомъ небесномъ Богу молио, и како е страданѣмъ и смрћу своіомъ смрть победіо, насъ одъ вечите смрти избавіо и къ себи привео; нїз се могла Милана одъ суза уздржати, и заветовала се предъ икономъ распе-

тога Христа Спасителя, да ће Нѣму, који е себе на съ ради жртвовао, препоручити савъ животъ свой и онако се владати као што намъ Онъ у светомъ еванѣлију свомъ заповеда. Тако е добра мати учила свою ћерку да Бога и Спасителя свога позна и любви.

Иконія е добро знала да само онај човекъ Бога любви, који свое ближнѣ любви, и зато се зарана постарала у млађано срдашце свое кѣри улити любовь къ свима людма, а пре свега любовь къ родителѣма. Матернѣомъ својомъ любви према кѣри, придобила е она себи детиньску любовь нѣну. Отца е Милана редко виђала, ербо е онъ понайвыше у войски бывао, али е мати често о нѣму говорила, и зато га е Милана исто тако као и матеръ волила. Кадъ бы іой мати рекла: „Уради то и то, да се могу съ тобомъ отцу похвалити, кадъ кући дође,“ то е Милана наша срдцемъ и душою радо урадила посао тай, да само отаць съ нѣоме задоволявъ буде. Предъ дворцемъ была е една бресквица, а кнезь Браниславъ радо е во бресака. Кадъ ова бресквица роди, Иконія обере съ нѣ прекрасне брескве и подели ихъ на троє, себи мужу и кѣри, додавши ове речи: „Я љу мой део отцу поклонити!“ На кое Милана весело рекне: „И я љу мой део отцу дати!“ и съ великомъ радошћу поређа она све брескве у котаричицу и пошлѣ отцу.

Кнегиня е имала обичай сиромасима и невольницама у новцу и у рани милостиню давати. Често е она преко свое кѣрце ово богоугодно дело милости извршивала, зато да се ова зарана научи осећати оно блаженство кое обузима сваку милостиву душу, и свако милосердно християнско срдце. Кнегиня е умела свою Милану побудити на сажаленѣ према беднымъ страдалицыма, и ню до тога довести, да свое угодности радо и драговољно жртвуе за одлакшати и утолити бѣду и яде страдалаца. Еданпутъ на данъ

рођеня свогъ добые Милана одъ отца одну златицу на поклонъ, и запята свою майку, шта ће чинити съ тымъ новцемъ. Мати іой рекне да купи себи хальнецу или какве играчке; Милава е премишляла, али никако ніе могла стално да смисли на што бы новаць тай найболъ было употребити. У тай паръ пристуни нека сирота удовица, којой е недавно крава одъ реднѣ манькала была, и замоли кнегиню за помоѣь. Кнегиня се стане изговарати, да е и сама при слабомъ новцу, али да ће ипакъ гледати да іой помогне, колико може. „Ево“ изброивши новце рекне іой, „толико ти могу дати съ благословомъ, да ти е іоштъ една златица, могла бы себи другу краву купити и съ ньоме свою децу ранити.“ Чимъ ове речи кнегиня изговори, а Милана притрчи къ ньой и съ веселимъ срдцемъ пруживши златицу свою рекне: „я имамъ доста хальина и играчкѣй, а овой жени нужднѣя е крава, него што су мени нове хальине и бесполезне играчке. Зато ево ти сладка мати мое златице, подай ю той жени, нека себи краву купи.“ — Удовица е одъ радости плакала и благосиляла свою малу добротворку. Пошто она отиде, Иконія загрли Милану и рекне іой: „Тако се увекъ владай мила кѣри моя! То з Богу по вољи! Твое милосттво срце више вреди него сво злато и сва сѣйность светска! —

(Продужиће се.)

Сви до садъ изишавши бровви Шк. Листа, т. 6. за 1858. 1859. и 1860. год. могу се добыти. Цена е повдигнамъ броввима 12. новчиѣа, а свака четвртъ године (12 бровва) стои 1. ф. а. вр. — Еданъ екземпляръ Шк. Листа у папирне корице везанъ съ насловомъ и садржаемъ за 1858. (у другомъ изданю) стои 1. ф. а. в. а за 1859. год. 4 ф. а. в.

Уреди. Шк. Листа.

Издае Епископска књигопечатня у Новомъ Саду.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS